

**ПАМ'ЯТКА  
ГРИБІВНИКОВІ**

# БІБЛІОТЕКА УКРАЇНСЬКОГО МИСТЕЦТВА



**UARTLIB.ORG**

UARTLIB@GMAIL.COM

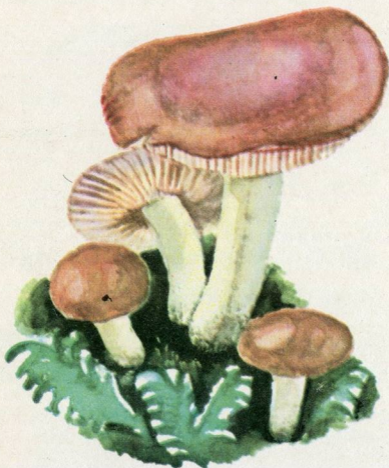
**Вирушаючи в ліс по  
гриби, візьміть цю  
пам'ятку з собою**

Ти ще не дуже досвідчений грибівник. Проте грибне полювання тебе вже захопило і ти готовий безперестанку розшукувати потаємні місцини, де тільки одні «білі». Та не так просто ці місцини відшукувати, і в твій козуб потрапляє все грибне царство, «весь ліс».

Козуб майже повний, проте подумай, чи не кладеш ти в нього неїстівних, отруйних грибів. Навіть один такий гриб буде ложкою дьогтю у бочці меду, і може статися лихо.

Уникнути його тобі допоможе ця пам'ятка, у якій описано отруйні і неїстівні гриби, що ростуть у середній смузі нашої країни.

## СИРОЇЖКА ЖАЛКО-ЇДКА



**Сироїжка жалко-їдка** має клейку шапку, згодом висохлу, блискучу, з гладеньким смугастим краєм. Колір шапки від червоно-рожевого до червоного. Пластинки білі. Гриб має жалко-їдкий смак, без спеціальної обробки неїстівний.

## ЧЕРВОНИЙ МУХОМОР



**Червоний мухомор** вряди-годи та й потрапить у козуб грибівника-початківця, хоч червона шапка з білими плямами-лусочками знайома кожному.

Іноді дощ змиває відмітні білі плями. Ось тоді мухомор і приймають за інший, їстівний гриб.

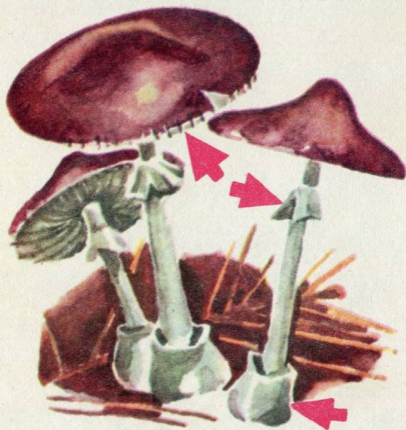
Однак треба пам'ятати, що у мухомора, крім білих плям на шапці, внизу ніжки — потовщення, а у верхній її частині — кільце.

## МУХОМОР ПАНТЕРНИЙ



**Мухомор пантерний** трапляється скрізь у листяних і хвойних лісах з липня по жовтень. Шапка його сіро-бура або зеленувата, з маленькими білими лусочками. Пластинки білі. Ніжка біла, з кільцем у верхній частині, з потовщенням, вміщеним немовби в мішечок у нижній частині. Цей мухомор плутають з печерицею (шампінйюном). Але у печериці шапка біла або бура і без білих лусочок, пластинки блідо-рожеві або темно-бурі, ніжка біла, але без бульбовидного потовщення і кільця-комірчика. М'якоть у печериці біла, при зломі рожевіє.

## ПОРФІРОВИЙ МУХОМОР



**Порфіровий мухомор** теж подібний до печериці. Але печериця переважно росте не в лісі, а на луках. Про різницю в забарвленні пластинок, побудові ніжки вже було сказано. Крім того, ніжка у печериці товста, у мухомора — тонка. Печериця приємно пахне, у мухомора запах неприємний. Відмітних ознак — лусочок на шапці — часто у мухомора не буває.



Сироїжка

Шампіньйон



## МУХОМОРИ

## БЛІДІ ПОГАНКИ

Бліді поганки — найотруйніші гриби. Отруєння ними у більшості випадків смертельне. Їх є три різновидності: зелена, жовта і біла. Всі поганки мають тонку ніжку з комірцем і бульбовидним потовщенням біля основи, вміщеним начебто у чохол.

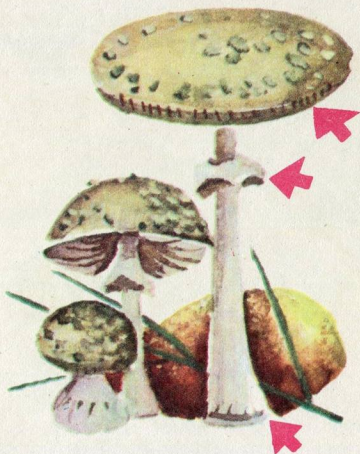


## БЛІДА ЗЕЛЕНА ПОГАНКА



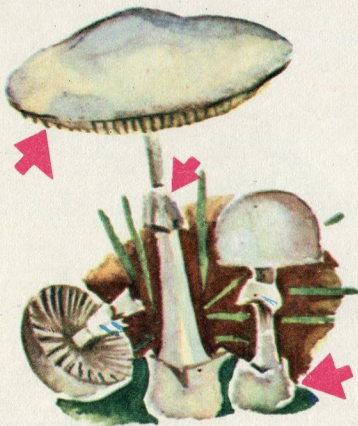
**Бліда зелена поганка** (особливо молоді гриби) має досить приємний запах. Її можна сплутати із зеленою сироїжкою. Але у сироїжки ніжка гладка без комірця і потовщення біля основи.

## БЛІДА ЖОВТА ПОГАНКА



**Бліда жовта поганка** схожа на зелену, тільки шапка відрізняється лимонно-жовтим кольором і часто покрита пластівчастими лусочками (у блідої зеленої поганки ці лусочки також бувають, але рідко).

## БЛІДА БІЛА ПОГАНКА



**Бліда біла поганка** має шапку без лусочок. Її легко можна сплутати з печерицею або сироїжкою, що має білу шапку. Але у печериці пластинки рожеві або темно-рожеві, вона рожевіє на зломі.

У поганки пластинки білі, і вона на зломі залишається білою. Ніжка у поганки тонка, з комірцем, потовщена біля основи.

## НЕСПРАВЖНІ ОПЕНЬКИ



Дуже часто неїстівні **несправжні опеньки** приймають за їстівні. На щастя, вони не такі отруйні, як бліді поганки. У справжнього опенька шапка звичайно коричнево-жовтого кольору, покрита всередині лусочками, колір може мати різні відтінки. У несправжнього опенька шапка жовто-сіра, у центрі іржавого кольору, без лусочок. У справжнього опенька пластинки білі, у старих гри-

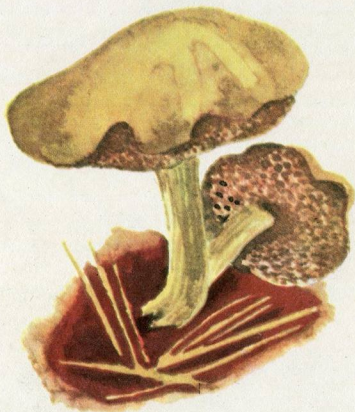
## ЦЕГЛЯНО-ЧЕРВОНИЙ ОПЕНОК



бів — буруваті, з іржавими плямами, у несправжнього — жовто-зеленуваті.

Другий несправжній опеньок має назву **цегляно-червоного**. Шапка у нього жовто-коричнева з темнішим центром, лусочок немає. Пластинки темні, димчасті або чорно-оливкові. Гриб має неприємний запах.

## ПЕРЦЕВИЙ ГРИБ



**Перцевий гриб** хоч і не отруйний, але гіркий, як справжній перець.

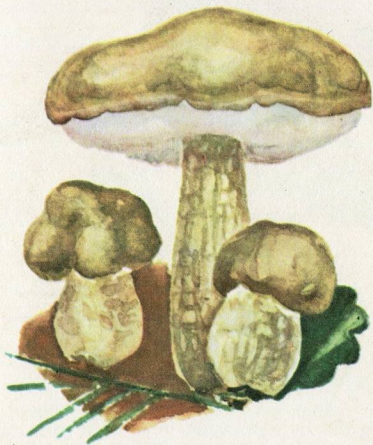
Один такий грибок може зіпсувати всю сковорідку. Схожий він на маслюків і моховиків, але трапляється досить рідко. Цей гриб невеликого розміру, ніжка не вища ніж 5 см, шапка до 6 см у діаметрі; знизу має жовтувато-червоний відтінок.

## СИРОЇЖКА ЖАЛКО-ЇДКА



**Сироїжка жалко-їдка** має клейку шапку, згодом висухлу, блискучу, з гладеньким смугастим краєм. Колір шапки від червоно-рожевого до червоного. Пластинки білі. Гриб має жалко-їдкий смак, без спеціальної обробки неїстівний.

## ЖОВЧНИЙ ГРИБ

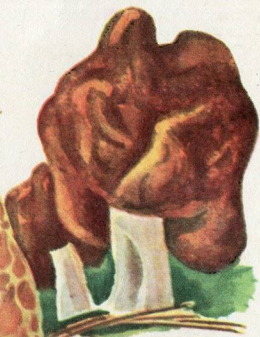


**Жовчний гриб** неїстівний. Він дуже схожий на білий, але у жовчного гриба на ніжці є темний сітчастий рисунок, низ шапки рожевуватий. Проте саме головне — у нього гірка м'якоть.



## УМОВНО ЇСТИВНІ

Зморшки



Сморжі

Крім отруйних грибів, є ще так звані **умовно їстівні** — це **зморшки** і **сморжі**.

Щоб вони стали нешкідливими, їх треба добре відварити (протягом 10 хвилин), потім злити воду, залити окропом і відварити ще раз. Після цього їх можна смажити.

А ось кілька загальних правил:  
не збирайте грибів трухлявих, червивих,  
окремих частин грибів;  
не їжте грибів сирими;  
при отруєнні грибами виникає нудота,  
сильне блювання, можуть бути судороги,  
непритомність;  
потерпілому дають блювотні і проносні  
засоби, зігрівають ноги і живіт і якнай-  
швидше відправляють до лікаря.

ЩАСЛИВОГО ВАМ ГРИБНОГО ПОЛЮВАННЯ, АЛЕ  
ДИВІТЬСЯ, ЩОБ ОДНА ПОГАНКА ВАМ ВСЬОГО НЕ  
ЗІПСУВАЛА!

Республіканський Дом санітарного просвєщення МЗ УРСР

Н. Б. КОРОСТЕЛЕВ

### **Памятка грибнику**

(На українском языкє)

Перекладач О. М. Довга  
Редактор видавництва О. О. Снігур  
Художній редактор Т. О. Ковальова  
Оформлення художника Є. О. Звєздова  
Технічний редактор В. М. Камінська  
Коректор Л. Г. Пух

БФ 38197. Зам. 1388. Здано до набору 20/V 1970. Підписано до  
друку 11/IX 1970 р. Формат 70×90<sup>1</sup>/<sub>32</sub>. Тираж 200 000. Обл.-видавн.  
арк. 0,48. Фіз. друк. арк. 0,5. Умовн. друк. арк. 0,59. Папір офсет.  
Ціна 6 коп.

Видавництво «Здоров'я», м. Київ, вул. Кірова, 7.  
Київський поліграфічний комбінат Комітету по пресі при Раді  
Міністрів УРСР, вул. Довженка, 3.